UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W MIELCU

z dnia .... r.

o zmianie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713), art. 4' ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2277 z późń. zm.) oraz art. 10 ust. 2-4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 852 z późn. zm.)

Rada Miejska w Mielcu
uchwala, co następuje:

§ 1.

W uchwale Nr XIV/151/2019 Rady Miejskiej w Mielcu z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok, wprowadza się następujące zmiany:

1) Załącznik otrzymuje brzmienie, jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały zleca się Prezydentowi Miasta Mielca.

§ 3.

Nadzór nad wykonaniem uchwały powierza się Komisji Porządku Publicznego i Regulaminowej Rady Miejskiej.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Bogdan Bieniek

Załącznik do uchwały Nr .....
Rady Miejskiej w Mielcu
z dnia 2020

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok

Mielec, 2019 r.

Dział I.
POSTANOWIENIA OGÓLNE

Rozdział 1.
WPROWADZENIE

Problematyka uzależnień, spośród licznych problemów społecznych, jakie występują w naszym kraju, ma szczególne znaczenie i jest jedną z trudniejszych kwestii do rozwiązania. W raporcie Światowej Organizacji Zdrowia ponad 3 miliony osób zmarło na świecie w 2016 r. w wyniku nadmiernego spożycia alkoholu. Oznacza to, że co dwudziesty zgon na świecie można przypisać skutkom picia alkoholu. Z raportu wynika, że na całym świecie z powodu skutków nadużywania alkoholu cierpi obecnie ok. 237 mln mężczyzn i 46 mln kobiet. W Europie dotyczy to 14,8% mężczyzn i 3,5% kobiet.[1] Problematyka wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi, prócz kwestii o charakterze ekonomicznym i reglamentacyjnym, stanowi istotne zadanie administracji publicznej na płaszczyźnie społecznej. Ustawodawca przykłada znaczącą uwagę do kwestii działań o charakterze profilaktycznym, a także przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu, tak w życiu rodzinnym, jak i społecznym (zarówno w kontekście społeczności lokalnej, regionalnej, jak i w skali całego kraju). Problemy związane za spożywaniem alkoholu należy analizować nie tylko na płaszczyźnie prawnej, ale także medycznej, psychologicznej i społecznej. Interdyscyplinarność tego zjawiska wymusza zatem podejmowanie przez organy administracji publicznej – głównie samorząd terytorialny – szerokiego spektrum działań związanych ze społeczną sferą w zakresie negatywnych skutków spożywania alkoholu.[2] Dlatego też działania w zakresie zapobiegania i rozwiązywania problemów alkoholowych są przedmiotem szczególnej troski na szczeblu gminy.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, zwany dalej Programem, jest dokumentem wyznaczającym cele i sposoby rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii na terenie miasta Mielca. Określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych. Program wyznacza zadania zgodne z kierunkami określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii oraz zawartymi w Narodowym Programie Zdrowia, który obejmuje profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi z zachowaniami ryzykownymi. Stanowi kontynuację i rozwinięcie działań prowadzonych w latach ubiegłych oraz jest integralną częścią Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miejskiej Mielec na lata 2014 – 2021.

Podstawową zasadą realizacji Programu jest współpraca różnych podmiotów, instytucji i osób fizycznych działających w obszarze profilaktyki uzależnień.

Zadania określone w Programie adresowane są do wszystkich mieszkańców miasta Mielca, którzy w życiu prywatnym i zawodowym spotykają się z problematyką uzależnień oraz jej konsekwencjami, a także do wszystkich instytucji i organizacji działających na rzecz rozwiązywania problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Miejskiej Mielec na 2020 rok, został opracowany we współpracy z Gminną Komisją

[1] „Global status report on alcohol and health 2018"
[2] Studia Prawno-Ekonomiczne, t. LXXX, 2009 PL ISSN 0081-6841 s. 55–87

Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielcu, w oparciu o materiały będące w dyspozycji Wydziału Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Miejskiego w Mielcu oraz dane ze sprawozdań z realizacji zadań składanych przez podmioty działające w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. Ponadto przy opracowaniu Programu uwzględniono diagnozę potrzeb oraz zasoby jakimi dysponuje miasto.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok, wpisany w dziale 851 – ochrona zdrowia, rozdziale 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz w rozdziale 85153 - przeciwdziałanie narkomanii to całościowy układ aktywności, który z powodzeniem realizowany jest w Gminie Miejskiej Mielec od wielu lat.

Rozdział 2.
PODSTAWA PRAWNA

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii stanowi podstawę do praktycznej realizacji zadań i priorytetów wynikających z:

1. Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j.Dz.U.2019 poz. 506 ze zm.),

2. Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j.Dz.U.2018 poz. 2137 ze zm.),

3. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 852 ze zm.),

4. Ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1492 ze zm.),

5. Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.),

6. Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 ze zm.),

7. Ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 869 ze zm.),

8. Ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2018 poz. 2190 ze zm.),

9. Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1878 ze zm.),

10. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 ze zm.),

11. Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1111 ze zm.).

Rozdział 3.

PROBLEMATYKA UZALEŻNIEŃ – ANALIZA ZAGADNIENIA

Miasto Mielec jest Gminą Miejską i Miastem Powiatowym, położone w południowo - wschodniej części Polski w województwie podkarpackim. Powierzchnia miasta wynosi 46,89 km^2 , miasto liczy 58 540 mieszkańców (stan na 22.10.2019 r. wg. Ewidencji Ludności Urzędu Miejskiego w Mielcu).

Przeprowadzenie analizy problematyki uzależnień ma na celu dostarczenie rzetelnych informacji przydatnych do zaplanowania i realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok. Diagnoza powstała w oparciu o materiały własne Wydziału Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Miejskiego w Mielcu, dane z badań monitoringowych oraz informacje i dane liczbowe otrzymane od podmiotów współpracujących przy realizacji zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, w tym:

- Komendy Powiatowej Policji w Mielcu,
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mielcu,
- NZOZ Ośrodka Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Mielcu,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielcu

1. *Alkohol w Polsce*

W latach 70. statystyczny Polak wypijał około pięciu litrów czystego alkoholu rocznie. Z kolejną dekadą ta liczba rosła. W połowie lat 90. w grupie osób starszych niż 15 lat wypijano już osiem litrów czystego alkoholu na osobę, w roku 2005 roku - 9,5 litra, w 2010 roku - 10,5 litra i ponad 11 w 2017 roku.

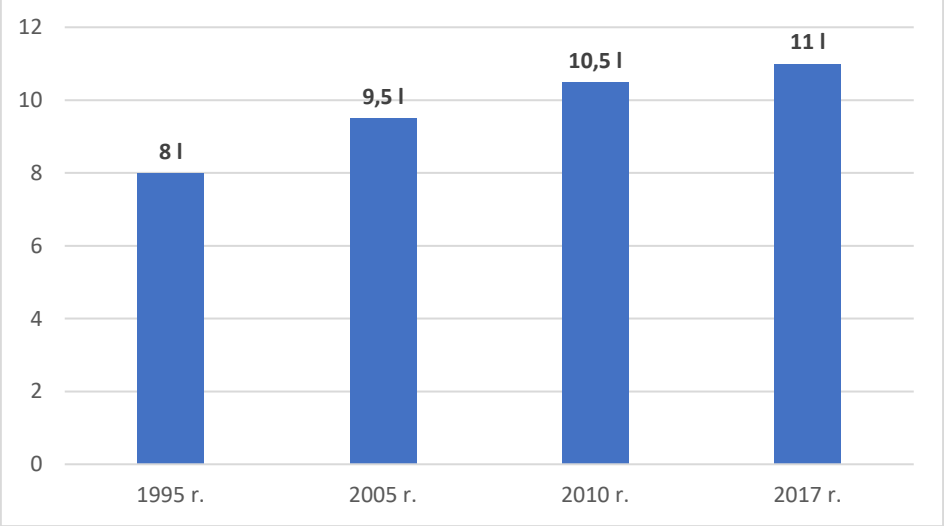

Wykres 1. Litry czystego alkoholu na mieszkańca (15+).

Źródło: PARPA

Obserwując na przestrzeni lat poziom spożycia alkoholu w Polsce, zgodnie z danymi zawartymi w poniższej tabeli można dostrzec jego ciągły wzrost. Z danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) wynika, że spożycie mocnych trunków, takich jak wódka, likiery i inne napoje spirytusowe, w przeliczeniu na 100 proc. alkoholu, wzrosło w Polsce w ubiegłym roku do 3,3 litra na osobę. Dla porównania w 2005 było to 2,5 litra.

W tym samym czasie spadło spożycie wina i miodów pitnych do 6,0 l na osobę z 8,6 l. Wzrosło natomiast spożycie piwa na osobę. Z danych GUS wynika, że o ile jeszcze w roku 2005 statystyczny Polak wypijał rocznie 80,7 l piwa wytwarzanego ze słodu, to w roku 2018 było to już 100,5 l na osobę. Dane z lat 2005, 2010 i 2018 przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 1. Spożycie alkoholu w litrach na jednego mieszkańca.

Lata	Wyroby spirytusowe (l)	Wino i miody pitne (l)	Piwo (l)
2005	**2,5**	**8,6**	**80,7**
2010	**3,2**	**7,0**	**90,5**
2018	**3,3**	**6,0**	**100,5**

Źródło: Obliczenia Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na podstawie danych GUS.

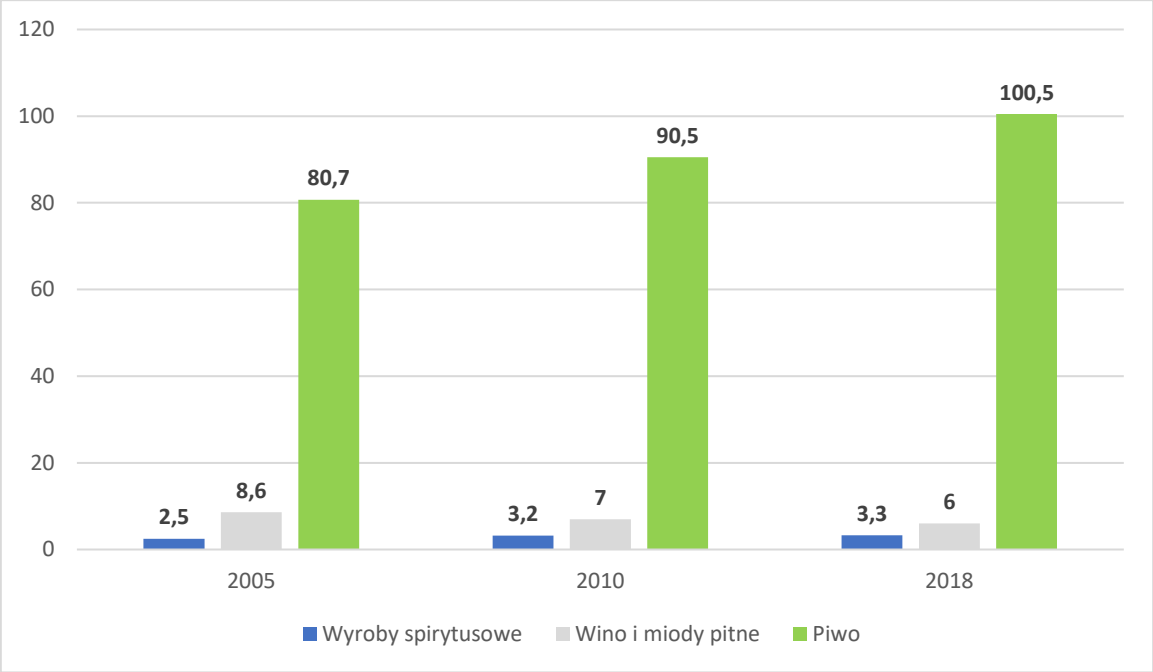

Wykres 2. Spożycie alkoholu w litrach na jednego mieszkańca.

Źródło: PARPA.

Problemy alkoholowe obejmują między innymi różnego rodzaju wypadki, w tym przede wszystkim komunikacyjne, z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg (np. piesi, rowerzyści) i nietrzeźwych kierujących pojazdami mechanicznymi. Alkohol bywa przyczyną utonięć, mniej lub bardziej współgra ze skłonnościami do podejmowania prób samobójczych. Konsumpcja alkoholu generuje także straty gospodarcze i ekonomiczne, np. w obszarze rynku pracy. Tu wymienić można chociażby utraconą produktywność, absencję chorobową, spowodowaną nadużyciem alkoholu czy zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania, które są przyczyną niezdolności do wykonywania pracy, a także wszelkie wypadki przy pracy. Spożywanie alkoholu bywa częstokroć tłem dla różnego typu przestępstw, w tym najcięższych jak zabójstwa, gwałty, pobicia i innych, np. rozbojów, kradzieży, wymuszeń, przestępstw przeciwko mieniu. Alkohol niemal zawsze towarzyszy aktom przemocy domowej. Spożywanie alkoholu, w szczególności spożywanie nadmierne, generuje koszty zarówno policzalne, jak i takie, których wielkość trudno oszacować.[3] Powoduje spadek jakości życia, cierpienie

[3]https://depot.ceon.pl/bitstream/handle/123456789/16119/M.%20Abramowicz%2C%20M.%20Brosz%2C%20B.%20Bykowska-Godlewska%2C%20T.%20Michalski%2C%20A.%20Strza%C5%82kowska%20-%20Wzorce%20konsumpcji%

rodzin, negatywnie wpływa na wychowanie dzieci, rodzi cierpienie ofiar wypadków drogowych i przestępstw, prowadzi do ubóstwa, degradacji i wykluczenia społecznego. W efekcie koszty związane z konsumpcją alkoholu kilkukrotnie nawet przewyższają dochody państwa z tytułu podatków od sprzedaży wyrobów alkoholowych. Według WHO spożywanie alkoholu jest jednym z głównych czynników ryzyka utraty zdrowia populacji. Z używaniem alkoholu wiąże się ponad 200 rodzajów chorób i urazów. [4]

Istotne zagrożenie, jakie niesie ze sobą alkohol w funkcjonowaniu społecznym człowieka stanowi nietrzeźwość użytkowników ruchu drogowego. Analizując coroczny raport Policji dotyczący wypadków drogowych można dostrzec, iż w 2018 roku użytkownicy dróg (kierujący, piesi, pasażerowie), będący pod działaniem alkoholu, uczestniczyli w 2 779 wypadkach drogowych (8,8% ogółu wypadków), śmierć w nich poniosło 370 osób (12,9% ogółu zabitych), a 3 112 osób odniosło obrażenia (8,3% ogółu rannych). W porównaniu z rokiem ubiegłym jest to mniej wypadków o 9 (-0,3%), więcej zabitych o 29 osób (+8,5%) i mniej osób rannych o 38 (-1,2%).

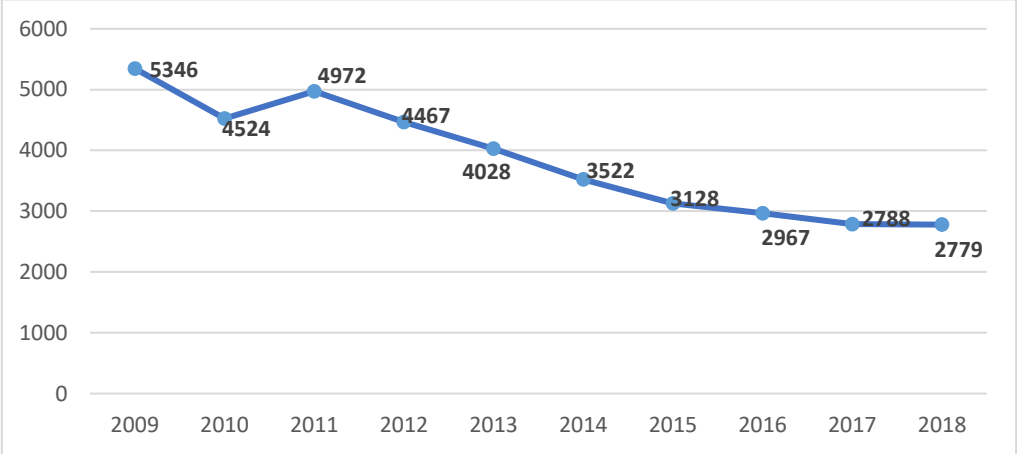

Wykres 3. Wypadki drogowe z udziałem użytkowników dróg będących pod działaniem alkoholu w latach 2009–2018.

Źródło: Komenda Głowna Policji Biuro Ruchu Drogowego, Warszawa 2019

2. *Młodzież a substancje psychoaktywne*

Poniższe dane pochodzą z raportu ze Społecznej Diagnozy Uczniów 2018 „Lustro" przeprowadzonej w ramach trwania ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł". Respondenci reprezentują uczniów głównie z miejskich i wiejskich ośrodków. Łącznie w badaniu uczestniczyło 70 185 uczniów (35 983 dziewcząt i 34 202 chłopców). Jeżeli chodzi o poziom klasy, to w klasach V-VI zbadano 36 947 uczniów, natomiast w klasach VII-VIII 33 238 uczniów. W raporcie oprócz danych ogólnopolskich, przedstawione zostały także dane gminne. Łącznie w badaniu uczestniczyło 562 uczniów z mieleckich szkół (298 dziewcząt i 264 chłopców). Z tego w klasach V-VI zbadano 312 uczniów, natomiast w klasach VII-VIII 250 uczniów.

20alkoholu.%20Studium%20socjologiczne.pdf?sequence=1&isAllowed=y

[4] Zgliszczyński W., 2016, Alkohol w Polsce, „Infos. Zagadnienia społeczno-gospodarcze" nr 11, s.4., artykuł opublikowany na stronie internetowej Biura Analiz Sejmowych, dostęp online: http://orka.sejm.gov.pl/WydBAS.nsf/0/36EA6D746CFEC2FCC1257FD2003E6CEF/$file/Infos_215.pdf,[10.05.2017]

W raporcie przedstawiono kluczowe wnioski z przeprowadzonego badania. Poniżej prezentujemy wnioski związane z problematyką uzależnień oraz przemocy:

1) W ramach swojego czasu wolnego uczniowie najchętniej spotykają się ze znajomymi, a następnie korzystają ze smartfonów lub tabletów. Sport plasuje się dopiero na trzecim miejscu. Trzeba podkreślić, że ankietowani częściej korzystają z Internetu lub oglądają telewizję niż sięgają po książkę.
2) Z wiekiem zmniejsza się spożycie owoców i warzyw, a zwiększa korzystanie z leków przeciwbólowych i napojów energetycznych.
3) Spośród badanych uczniów trzech na siedmiu ma kontakt z palącymi papierosy rówieśnikami, co trzeci spotyka się z kolegami i koleżankami, którzy piją piwo, co czwarty ma kontakt z kimś, kto w ciągu ostatniego roku spróbował wódki i szampana, co piąty koleguje się z rówieśnikiem pijącym wino lub drinki.
4) Na dziesięciu kolegów statystycznego ucznia znajdzie się jeden, który w ciągu ostatniego roku spróbował dopalaczy, a w klasie liczącej 14 osób przynajmniej jedna osoba tych dopalaczy spróbowała.
5) Palenie papierosów w ciągu ostatniego roku ma za sobą co ósmy uczeń szkoły podstawowej.
6) 2,6% uczniów raz na tydzień pali marihuanę.
7) W ciągu roku 3,3% sięgnęło po dopalacze.
8) Najbardziej popularnymi trunkami wśród młodzieży są: szampan, piwo, wino, wódka, dopiero później drinki.
9) Ponad 60% ankietowanych spotyka się przynajmniej raz w miesiącu z agresją fizyczną i psychiczną
10) Skala agresji wzrasta wraz z wiekiem ankietowanych.
11) Korzystający z Internetu młodzi ludzie to bierni on-line. Najczęściej kontaktują się ze znajomymi za pomocą komunikatorów, śledzą kanały na YouTube oraz słuchają muzyki.
12) Co czwarty ankietowany codziennie gra w grę na konsoli lub na komputerze, zarówno młodsi jak i starsi.
13) Trzech na siedmiu gra codziennie w grę na smartfonie.
14) Blisko trzy piąte codziennie bierze smartfona do szkoły.

Dane z poniższych tabeli wskazują, że gdyby połączyć kategorie odpowiedzi wskazujące na fakt, że ankietowani, przynajmniej raz w tygodniu (codziennie, kilka razy w tygodniu, mniej więcej raz na tydzień), widzieli kogoś ze swoich rówieśników, kto palił papierosy w jedną kategorię, i tych, którzy rzadziej widzieli palących rówieśników w drugą kategorię (kilka razy w miesiącu, mniej więcej raz w miesiącu lub rzadziej), można by powiedzieć, że prawie co czwarty ankietowany w Polsce (22,1%) raz na tydzień widział, jak ktoś z jego rówieśników pali papierosy, natomiast w Mielcu mniej więcej co szósty ankietowany (17,69%). Z kolei co piąty uczeń w Polsce (19,7%), a co szósty mielecki uczeń (17,72%) widział palących rówieśników przynajmniej raz na miesiąc.

Przedstawione statystyki nie pozostawiają wątpliwości, że dopalacze nie zostały całkowicie wyeliminowane z otoczenia uczniów szkół podstawowych, a wraz z wiekiem uczniów problem narasta. Można powiedzieć, że piwo dla co trzeciego ucznia nie stanowi żadnego problemu. Spośród uczniów szkół podstawowych w Polsce co trzeci w ciągu ostatniego roku przebywał w obecności rówieśnika spożywającego ten trunek (33,6%), natomiast w Mielcu jest to, co czwarty uczeń (25,4%). Wódka jako alkohol uznawany za najmocniejszy jest spożywana przez kogoś z grupy rówieśniczej w obecności prawie co czwartego ucznia (23,0%), tak wskazują wyniki ogólnopolskie. Wyniki w grupie mieleckiej są nieco niższe tj. 21,09 %.

Tabela 2. Używanie środków psychoaktywnych przez kogoś ze swoich rówieśników w ciągu ostatnich 12 miesięcy w grupie: klasa V-VI.

	Wcale		Mniej więcej raz w miesiącu lub rzadziej		Kilka razy w miesiącu		Mniej więcej raz na tydzień		Kilka razy w tygodniu		Codziennie	
	Mielec (%)	Polska (%)	Mielec (%)	Polska (%)	Mielec (%)	Polska (%)	Mielec (%)	Polska (%)	Mielec (%)	Polska (%)	Mielec (%)	Polska (%)
palenie papierosów	**79,17**	**70,7**	**6,41**	**9,9**	**4,17**	**4,9**	**2,24**	**2,8**	**2,56**	**4,6**	**5,45**	**7,0**
palenie marihuany	**93,59**	**94,6**	**0,96**	**1,6**	**1,28**	**0,5**	**0,64**	**0,7**	**0**	**0,4**	**3,53**	**2,2**
zażywanie dopalaczy	**95,19**	**94,8**	**0,64**	**1,5**	**0**	**0,7**	**0,64**	**0,7**	**0**	**0,4**	**3,53**	**2,0**
picie piwa	**84,29**	**75,4**	**3,85**	**9,9**	**3,85**	**4,7**	**2,56**	**3,0**	**1,6**	**3,2**	**3,85**	**3,7**
picie wina	**87,5**	**84,2**	**4,81**	**7,3**	**1,92**	**3,0**	**0,64**	**1,8**	**0,96**	**1,3**	**4,17**	**2,5**
Picie wódki	**87,82**	**85,2**	**5,13**	**6,7**	**0,96**	**2,6**	**0,96**	**1,5**	**1,28**	**1,1**	**3,85**	**2,8**

Tabela 3. Używanie środków psychoaktywnych przez kogoś ze swoich rówieśników w ciągu ostatnich 12 miesięcy w grupie: klasa VII-VIII.

	Wcale		Mniej więcej raz w miesiącu lub rzadziej		Kilka razy w miesiącu		Mniej więcej raz na tydzień		Kilka razy w tygodniu		Codziennie	
	Mielec (%)	Polska (%)	Mielec (%)	Polska (%)	Mielec (%)	Polska (%)	Mielec (%)	Polska (%)	Mielec (%)	Polska (%)	Mielec (%)	Polska (%)
palił papierosa	**50,0**	**44,5**	**17,6**	**15,8**	**7,2**	**9,3**	**6,0**	**5,8**	**8,8**	**10,8**	**10,4**	**13,9**
palił marihuanę	**82,4**	**85,9**	**3,6**	**4,8**	**3,2**	**1,9**	**1,6**	**1,5**	**3,6**	**1,5**	**5,6**	**4,4**
zażywał dopalaczy	**89,2**	**90,8**	**2,0**	**2,5**	**0,4**	**1,2**	**1,2**	**1,0**	**2,4**	**0,7**	**4,8**	**3,7**
pił piwo	**64,8**	**56,5**	**10,8**	**15,8**	**6,0**	**9,1**	**7,6**	**5,6**	**4,4**	**5,9**	**6,4**	**7,1**
pił wino	**78,8**	**75,1**	**6,0**	**9,4**	**4,0**	**4,7**	**3,6**	**2,9**	**2,0**	**2,4**	**5,6**	**5,3**
pił wódkę	**70,0**	**67,8**	**10,8**	**12,2**	**5,6**	**6,2**	**3,6**	**4,0**	**4,4**	**3,7**	**5,6**	**6,2**

Tabela 4. Używanie środków psychoaktywnych w ciągu ostatnich 12 miesięcy w grupie: klasa V-VI.

	Wcale		Mniej więcej raz w miesiącu lub rzadziej		Kilka razy w miesiącu		Mniej więcej raz na tydzień		Kilka razy w tygodniu		Codziennie	
	Mielec (%)	Polska (%)	Mielec (%)	Polska (%)	Mielec (%)	Polska (%)	Mielec (%)	Polska (%)	Mielec (%)	Polska (%)	Mielec (%)	Polska (%)
palił(a)eś papierosa	**92,95**	**93,9**	**2,88**	**2,9**	**0,32**	**0,6**	**0**	**0,5**	**0,64**	**0,5**	**3,21**	**1,5**
palił(a)eś marihuanę	**96,47**	**97,5**	**0,32**	**0,7**	**0**	**0,2**	**0**	**0,2**	**0**	**0,1**	**3,21**	**1,2**
zażywał (a)eś dopalaczy	**96,47**	**97,6**	**0,32**	**0,6**	**0**	**0,3**	**0**	**0,3**	**0**	**0,1**	**3,21**	**1,2**
wypił(a)ś piwo	**93,59**	**92,3**	**2,88**	**4,8**	**0,32**	**0,8**	**0**	**0,5**	**0,32**	**0,3**	**2,88**	**1,3**
wypił(a)ś wino	**94,23**	**95,3**	**2,56**	**2,5**	**0**	**0,4**	**0**	**0,4**	**0**	**0,2**	**3,21**	**1,2**
wypił(a)ś wódkę	**95,51**	**96,1**	**1,28**	**1,7**	**0**	**0,4**	**0**	**0,3**	**0**	**0,2**	**3,21**	**1,3**

Tabela 5. Używanie środków psychoaktywnych w ciągu ostatnich 12 miesięcy w grupie: klasa VII-VIII.

	Wcale		Mniej więcej raz w miesiącu lub rzadziej		Kilka razy w miesiącu		Mniej więcej raz na tydzień		Kilka razy w tygodniu		Codziennie	
	Mielec (%)	Polska (%)	Mielec (%)	Polska (%)	Mielec (%)	Polska (%)	Mielec (%)	Polska (%)	Mielec (%)	Polska (%)	Mielec (%)	Polska (%)
palił(a)eś papierosa	**80,4**	**80,0**	**9,2**	**8,5**	**1,2**	**2,6**	**1,2**	**1,7**	**0**	**2,5**	**8,0**	**4,7**
palił(a)eś marihuanę	**91,6**	**93,5**	**1,6**	**2,2**	**0,4**	**0,6**	**0,4**	**0,6**	**0,8**	**0,4**	**5,2**	**2,6**
zażywał (a)eś dopalaczy	**92,4**	**95,8**	**1,2**	**0,9**	**0,8**	**0,4**	**0**	**0,4**	**0**	**0,2**	**5,6**	**2,3**
wypił(a)ś piwo	**81,6**	**75,6**	**8,4**	**13,4**	**1,2**	**4,1**	**1,2**	**2,4**	**2,0**	**1,5**	**5,6**	**3,0**
wypił(a)ś wino	**87,6**	**84,4**	**5,2**	**8,8**	**0,8**	**2,1**	**0,8**	**1,3**	**0,4**	**0,8**	**5,2**	**2,6**
wypił(a)ś wódkę	**87,2**	**84,0**	**4,4**	**8,0**	**1,2**	**2,4**	**0,8**	**1,6**	**1,2**	**1,0**	**5,2**	**3,0**

Palenie papierosów w ciągu ostatniego roku ma za sobą co ósmy uczeń szkoły podstawowej w Polsce (12,7%), w szkołach mieleckich co siódmy uczeń miał już kontakt z papierosem. Dopalacze to jeden z najbardziej niebezpiecznych środków odurzających – wywołujących nieodwracalne zmiany w organizmie, niekiedy zakończone zgonem. Według Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2017 roku na przeprowadzone 562 kontrole zabezpieczono 36 786 produktów opakowań. W tym samym roku średnia krajowa podejrzeń zatruć dopalaczami wynosiła 11 przypadków na 100 tysięcy ludności. Najwięcej w województwie łódzkim (38,54%), śląskim (27,72%), kujawsko-pomorskim (10,89%), podobnie jak

w wielkopolskim (10,76%). Najmniej w podkarpackim (0,93%) i opolskim (1,21%) (*Dane statystyczne: Wykaz środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych substancji. GIS* n.d.). Z danych pozyskanych z Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Mielcu wynika, że w 2017 roku zgłoszono 2 przypadki podejrzenia zatrucia środkami zastępczymi natomiast w 2018 roku było to 7 przypadków.

Po piwo w ciągu ostatniego roku według wyników ogólnopolskich sięgnęło 15,6% uczniów, w Mielcu natomiast sięgnęło 12,4 % uczniów. Wódka, podobnie jak wino, nie jest tak bardzo popularnym alkoholem wśród młodzieży jak piwo, chociaż według wyników ogólnopolskich co dziesiąty uczeń szkoły podstawowej sięgnął po ten alkohol w ciągu ostatniego roku (9,6%), wyniki mieleckie wskazują, że co jedenasty uczeń miał kontakt z wódką w ciągu ostatnich 12 miesięcy (8.6%).

3. Rynek napojów alkoholowych w Gminie Miejskiej Mielec.

Zasady wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych reguluje ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz przepisy prawa miejscowego, tj.:

1) Uchwała **Nr LI/520/2018 Rady Miejskiej w Mielcu z dnia 27 września 2018 r.** w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, jak i poza miejscem sprzedaży na terenie Gminy Miejskiej Mielec
2) Uchwała **Nr LI/521/2018 Rady Miejskiej w Mielcu z dnia 27 września 2018 r.** w sprawie ustalenia zasad usytuowania na terenie Gminy Miejskiej Mielec miejsc sprzedaży napojów alkoholowych

Poniża tabela zawiera informację o limitach i liczbie punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Miejskiej Mielec.

Tabela 6. Liczba udzielonych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w Mielcu.

l.p.	Zezwolenia na sprzedaży napojów alkoholowych	2018 r.		2019 r. (stan na 22.10.2019 r.)	
	w miejscu sprzedaży	**limit**	**liczba**	**limit**	**liczba**
1	do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo	80	66	80	72
2	powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa)	65	41	65	43
3	Powyżej 18 % zawartości alkoholu	65	40	65	39
	poza miejscem sprzedaży	**limit**	**liczba**	**limit**	**liczba**
4	do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo	100	88	100	86
5	powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa)	75	62	75	63
6	powyżej 18 % zawartości alkoholu	75	62	75	65

Źródło: Wydział Dróg, Transportu, Energetyki i Działalności Gospodarczej Urzędu Miejskiego w Mielcu

4. Działania podejmowane przez instytucje na terenie Gminy Miejskiej Mielec

1) Działania podejmowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielcu

Celem działalności Ośrodków Pomocy Społecznej jest wspieranie osób i rodzin w trudnych sytuacjach życiowych. W części rodzin korzystających z pomocy społecznej występuje problem uzależnienia od alkoholu. Poniżej w tabeli zawarte zostały dane pozyskane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mielcu.

Tabela 7. Dane statystyczne z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mielcu.

l.p.	Podejmowane działania	2017 r.	2018 r.
1	Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, objętych tą pomocą z powodu uzależnienia od alkoholu	42	40
2	Liczba zawartych kontraktów socjalnych z osobami uzależnionymi od alkoholu	27	55

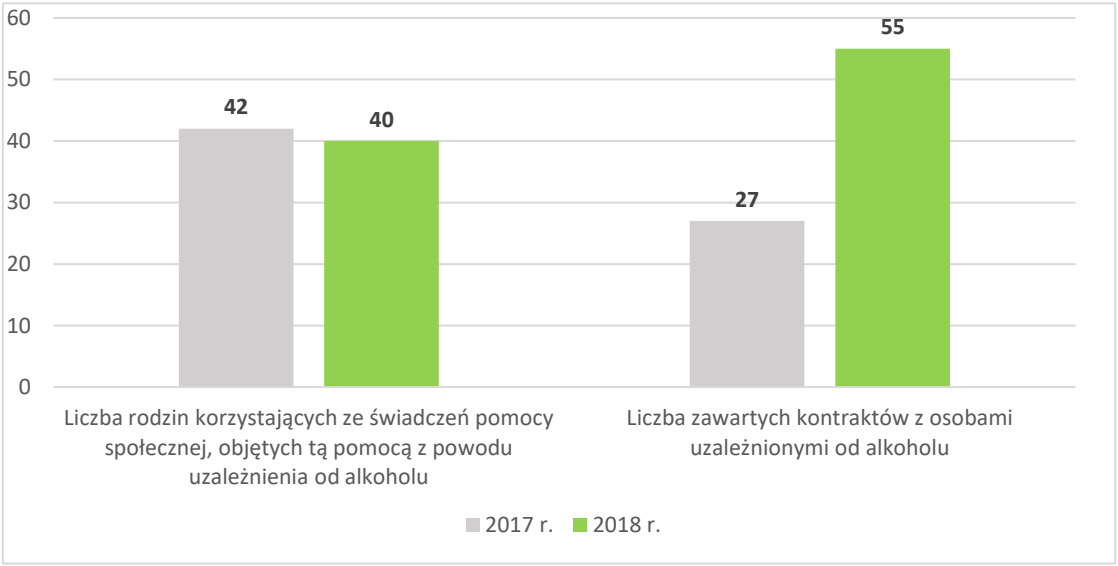

Wykres 4. Działania podejmowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielcu.

Jak pokazują dane statystyczne z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mielcu, w roku 2018 zmniejszyła się liczba rodzin, które skorzystały ze świadczeń pomocy społecznej z powodu uzależnienia od alkoholu. Natomiast znacząco, bo o powyżej 100% wzrosła potrzeba zawierania kontraktów socjalnych z osobami uzależnionymi korzystającymi ze świadczeń Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mielcu.

2) Działania podejmowane przez NZOZ Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Mielcu

Na terenie Gminy Miejskiej Mielec funkcjonuje NZOZ Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Mielcu. Poniżej w tabeli przedstawiono dane dotyczące liczby osób korzystających z oferty ww. Ośrodka.

Tabela 8. Dane statystyczne z Ośrodka Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Mielcu.

l.p.	Kategoria	2017 r.		2018 r.	
		Mężczyzn	Kobiet	Mężczyzn	Kobiet
1	Uzależnieni zarejestrowani ogółem	422	55	397	77
2	Współuzależnieni zarejestrowani ogółem	24	155	32	202
3	Dorosłe Dzieci Alkoholików (DDA)	8	62	10	39
4	Osoby doświadczające przemocy	2	19	0	19
5	Uzależnieni jednocześnie od alkoholu i innych środków psychoaktywnych	29	3	28	4
6	Osoby z rozpoznaniem patologicznego hazardu	13	0	7	1
7	Uzależnienie od Internetu	0	0	1	0

Analizując dane uzyskane z Ośrodka Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Mielcu, dostrzec można zmniejszenie się liczby uzależnionych mężczyzn korzystających z oferty Ośrodka, natomiast o 40 % wzrosła liczba uzależnionych kobiet. Nastąpił również 30 % wzrost liczby współuzależnionych kobiet. Widoczny jest również prawie 30 % spadek liczby Dorosłych Dzieci Alkoholików zarejestrowanych w Ośrodku Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Mielcu, natomiast liczba uzależnionych jednocześnie od alkoholu i innych środków psychoaktywnych utrzymuje się na zbliżonym poziomie w latach 2017 - 2018.

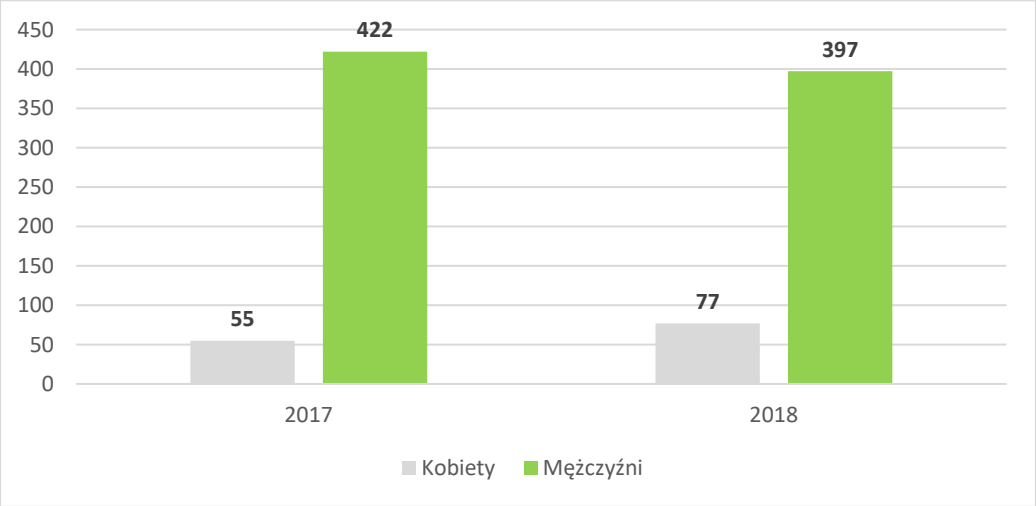

Wykres 5. Uzależnieni zarejestrowani ogółem.

3) Działania podejmowane przez Komendę Powiatową Policji w Mielcu

Dane statystyczne uzyskane z Komendy Powiatowej Policji w Mielcu z lat 2017 i 2018 zamieszczone zostały w tabeli poniżej.

Tabela 9. Dane statystyczne z Komendy Powiatowej Policji w Mielcu.

l.p.	Podejmowane działania	2017 r.	2018 r.
1	Liczba nietrzeźwych osób poniżej 18 roku życia zatrzymanych lub odwiezionych do domów rodzinnych	15	14
2	Liczba zatrzymanych osób nietrzeźwych w celu wytrzeźwienia	123	116
3	Liczba wypadków / kolizji drogowych, które miały związek z alkoholem	11/50	4/40
4	Liczba wniosków skierowanych do Sądu o ukaranie za prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu lub w stanie nietrzeźwości	323	88
5	Liczba przeprowadzonych interwencji domowych, w tym sporządzonych formularzy „Niebieska Karta -A”	899/324	906/289
6	Liczba wszczętych postępowań w związku z popełnieniem przestępstw przemocy w rodzinie, w tym zakończonych skierowaniem aktu oskarżenia	99/19	141/61
7	Liczba skierowanych spraw do Sądu o zakłócenie porządku /pobicia	99/19	57/17
8	Liczba osób ukaranych za spożywanie alkoholu w miejscach zabronionych ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (mandat karny /wniosek do sądu)	252/27	183/17

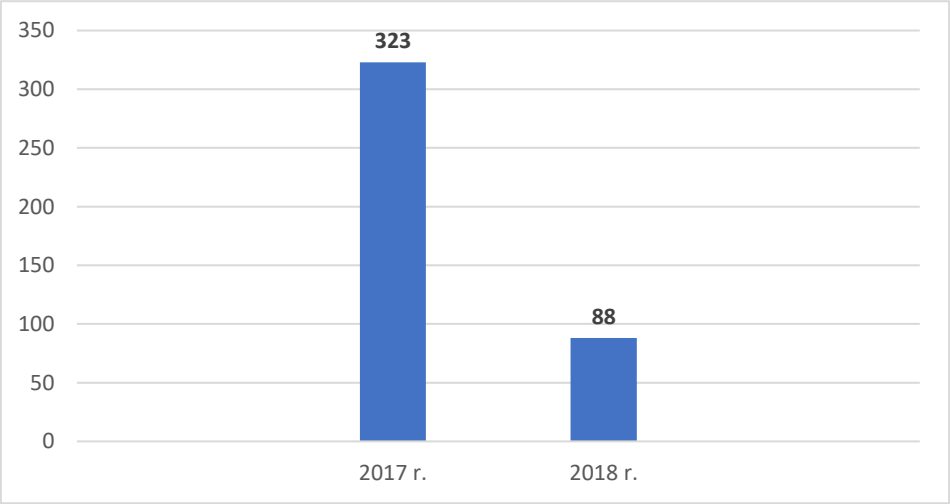

Wykres 6. Liczba wniosków skierowanych do Sądu o ukaranie za prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu lub w stanie nietrzeźwości.

Dane pochodzące z Komendy Powiatowej Policji w Mielcu wskazują, że liczba nietrzeźwych osób poniżej 18 roku życia zatrzymanych lub odwiezionych do domów rodzinnych uległa minimalnemu zmniejszeniu. Odnotowano spadek liczby osób nietrzeźwych zatrzymanych w celu wytrzeźwienia o 6 %, zmalała również liczba wypadków i kolizji drogowych, które miały związek z alkoholem. Natomiast o ponad 72 % zmalała liczba wniosków skierowanych do Sądu o ukaranie za prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu lub w stanie nietrzeźwości. Zmalała również o ok. 28 % liczba osób ukaranych za spożywanie alkoholu w miejscach zabronionych ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W roku 2018 liczba wszczętych postępowań w związku z popełnieniem przestępstw przemocy w rodzinie wzrosła o około 38 %.

4) Działania podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielcu

Informacje o problemie alkoholowym w środowisku lokalnym można pozyskać również z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W wyniku uzależnienia od alkoholu dochodzi do zachowań ryzykownych, które mogą spowodować rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylanie się od obowiązku zaspakajania potrzeb rodziny czy systematyczne zakłócanie spokoju lub porządku publicznego. Poniżej tabela zawierająca dane pozyskane z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielcu.

Tabela 10. Dane statystyczne z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

l.p.	Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielcu	2017 r.	2018 r.
1	Liczba spraw dotyczących problematyki nadużywania alkoholu przez mieszkańców Gminy Miejskiej Mielec, którymi zajmowała się GKRPA w Mielcu	135	84
2	Liczba osób, z którymi zostały przeprowadzone rozmowy interwencyjno - motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	84	53
3	Liczba osób, wobec których GKRPA w Mielcu wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie się do podjęcia leczenia odwykowego	5	11
4	Liczba grup roboczych, utworzonych w celu udzielenia pomocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach, do których powołani zostali członkowie GKRPA w Mielcu	126	88

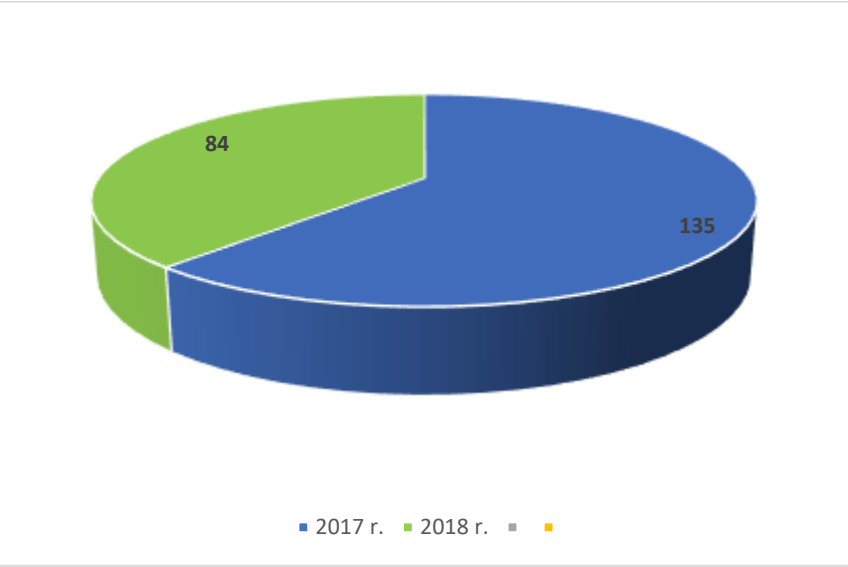

Wykres 7. Liczba spraw dotyczących problematyki nadużywania alkoholu przez mieszkańców Gminy Miejskiej Mielec, którymi zajmowała się GKRPA w Mielcu.

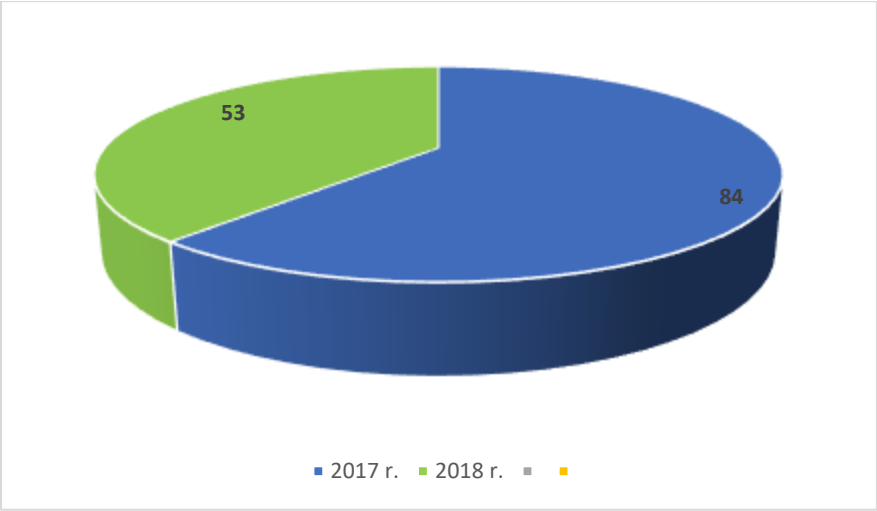

Wykres 8. Liczba osób, z którymi zostały przeprowadzone rozmowy interwencyjno - motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu.

Dane z lat 2017-2018 pochodzące z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielcu pokazują ogólna tendencje spadkową w sprawach związanych z nadużywaniem alkoholu tj. o 38 % zmniejszyła się liczba spraw, którymi zajmowała Komisja. Zmniejszyła się również liczba grup roboczych, utworzonych w celu udzielenia pomocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach, do których powołani zostali członkowie Komisji (około 30 % mniej). Natomiast o 120 % zwiększyła się liczba osób, wobec których Gminna Komisja Rozwiazywania Problemów Alkoholowych w Mielcu wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie się do podjęcia leczenia odwykowego. Wzrost ten wynika najpewniej z dużej liczby grup roboczych, utworzonych w celu udzielenia pomocy w rodzinie w 2017 roku, a w których kontynuacja działań nastąpiła w roku 2018.

4. Wnioski:

Na podstawie przedstawionego materiału można sformułować następujące wnioski dotyczące profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom oraz przeciwdziałania przemocy:

1) Kontynuacja działań mających na celu ograniczenie zjawiska nietrzeźwości na drogach m.in. poprzez uwrażliwienie mieszkańców gminy na problem prowadzenia pojazdów mechanicznych pod wpływem alkoholu i jego społeczne i prawne konsekwencje – lokalna kampania edukacyjna;

2) Kontynuacja działań związanych z pracą w rodzinie poprzez wspieranie, edukację a także finansowanie działalności placówek wsparcia dziennego;

3) Rozszerzenie oferty pomocowej dla mieszkańców oraz rozwijanie bazy lokalowej miejsc oferujących pomoc w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

4) Intensyfikacja działań zmierzających do zwiększenia wrażliwości społecznej na spożywanie alkoholu, palenie tytoniu oraz zażywania innych substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież poprzez:

   a) stymulowanie społecznej odpowiedzialności mieszkańców w kwestii reagowania w sytuacjach spożywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez osoby nieletnie;

   b) wzmocnienie mechanizmów kontroli przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu i wyrobów

tytoniowych osobom nieletnim;

c) poszerzenie współpracy z rodzicami, wzmacnianie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, edukowanie rodziców w zakresie rozpoznawania symptomów świadczących o spożywaniu substancji psychoaktywnych przez dzieci oraz prawidłowego reagowania w takich przypadkach.

5) Budowanie lokalnych koalicji na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, nagłaśnianie działań przy okazji różnych wydarzeń w mieście oraz wzmacnianie kompetencji osób pracujących zawodowo w systemie rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy, wpłynięcie na wzmocnienie współpracy międzysektorowej adresatów Programu;

6) Prowadzenie działań dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;

7) Prowadzenie szeroko zakrojonych działań prewencyjnych skierowanych do dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych-mieszkańców Gminy Miejskiej Mielec m. in. poprzez:

a) wzmacnianie więzi rodzinnych jako czynnika chroniącego w profilaktyce uzależnień,

b) podejmowanie międzypokoleniowych działań skierowanych do mieszkańców miasta Mielca,

c) realizacja ogólnorozwojowych programów promujących zdrowy styl życia, stwarzających młodzieży możliwość zaangażowania się w działalność, która daje jej satysfakcję i sprzyja rozwojowi,

d) wspomaganie działalności instytucji i organizacji pozarządowych realizujących działania w zakresie szeroko rozumianej problematyki uzależnień i przeciwdziałania zjawiskom przemocy,

e) sukcesywne wzmacnianie oferty zajęć profilaktycznych i ogólnorozwojowych mających na celu bezpieczne i konstruktywne spędzanie czasu wolnego przez dzieci i młodzież.

Rozdział 4.
ORGANIZACJA PROGRAMU

1. Podmiot koordynujący oraz obsługa administracyjna i finansowa Programu

Podmiotem koordynującym Program jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielcu, natomiast podmiotem odpowiedzialnym za realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020 jest Urząd Miejski w Mielcu poprzez pracowników zatrudnionych w Wydziale Spraw Społecznych i Zdrowia. Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii realizowane będą również przez szkoły, przedszkola, Samorządowe Centrum Kultury, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielcu, a także Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Mielcu.

Szkoły średnie i niepubliczne placówki oraz inne podmioty realizujące działania profilaktyczne ukierunkowane na przeciwdziałanie uzależnieniom i zjawisku przemocy zwracają się o dofinansowanie działań zgodnych z Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii do Wydziału Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Miejskiego w Mielcu. Obsługę administracyjną Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielcu zapewnia Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Miejskiego w Mielcu.

2. Partnerzy i Realizatorzy Programu

Ze względu na wielopłaszczyznowe oddziaływanie problemów uzależnień na społeczeństwo miasta Mielca, przyjęto szeroką listę partnerów i realizatorów programu: szkoły, przedszkola i placówki oświatowe, placówki służby zdrowia, służby mundurowe, podmioty i instytucje realizujące zadania z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w ramach swoich zadań statutowych, organizacje pozarządowe, organizacje kościelne, placówki wsparcia dziennego, Sąd Rejonowy w Mielcu, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielcu, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Mielcu, Samorządowe Centrum Kultury w Mielcu, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielcu, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Miejskiej Mielec, NZOZ Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Mielcu i lokalne media.

Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, fundacje, podmioty gospodarcze ubiegają się o środki finansowe za pośrednictwem konkursów ofert organizowanych przez Prezydenta Miasta Mielca zgodnie z ustawą z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym.

3. Adresaci Programu

Adresatami programu są wszyscy mieszkańcy miasta Mielca, a w szczególności dzieci i młodzież, rodzice, opiekunowie i wychowawcy, seniorzy, konsumenci i sprzedawcy napojów alkoholowych, osoby pijące w sposób ryzykowny, szkodliwy oraz osoby uzależnione, rodziny osób z problemem alkoholowym, kobiety w ciąży, kierowcy pojazdów, pracownicy podmiotów zajmujący się zawodowo lub służbowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień.

4. Źródła finansowania Programu

Program realizowany będzie przez cały rok kalendarzowy w ramach środków finansowych planowanych w Budżecie Gminy Miejskiej Mielec stanowiących dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Planowane na rok 2020 nakłady finansowe wynoszą 1 482 052,68 zł, z tego: kwota przewidziana na przeciwdziałanie alkoholizmowi wynosi 1 202 955,68 zł, natomiast kwota przewidziana na przeciwdziałanie narkomanii wynosi 279 097 zł.

W związku z koniecznością budżetowej klasyfikacji kosztów (dział, rozdział) biorąc pod uwagę skalę zjawiska, koszty wspólnych działań na przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii zakwalifikowano jako przeciwdziałanie alkoholizmowi.

Szczegółowe określenie wysokości środków przeznaczonych na realizację Programu zawiera uchwała budżetowa Rady Miejskiej w Mielcu na rok 2020.

Rozdział 5.
GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W MIELCU

1. Funkcjonowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielcu

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielcu została powołana Zarządzeniem Prezydenta Miasta Mielca i wynika z art. 4^1 ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j.Dz.U.2018 r. poz. 2137).

Zgodnie z art. 4^1 ust. 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielcu wchodzą osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Do zadań Komisji należy:

1) współpraca z Urzędem Miejskim w Mielcu w zakresie realizacji zadań własnych gminy, wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii;
2) opiniowanie wniosków o udzielenie zezwolenia na sprzedaż lub podawanie napojów zgodnie z podjętymi Uchwałami Rady Miejskiej w Mielcu;
3) prowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych, zwanej dalej „kontrolą", obejmującej:
   a) przestrzeganie zasad obrotu napojami alkoholowymi, zawartych w Ustawie, dotyczących w szczególności zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym,
   b) sprawdzenie usytuowania punktów sprzedaży alkoholu zgodnie z prawem miejscowym,
   c) rozpatrywanie przypadków zakłócania porządku publicznego w miejscu sprzedaży lub najbliższej okolicy w związku ze sprzedażą napojów alkoholowych przez dany punkt,
   d) weryfikację przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych, określonych w zezwoleniu Prezydenta Miasta Mielca,
4) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego;
5) współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Miejskiej Mielec w zakresie przewidzianym ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w oparciu o porozumienie oraz współpraca z innymi podmiotami, realizującymi zadania w obszarze spraw społecznych, zgodnie z kompetencjami;
6) przedkładanie corocznie propozycji działań do projektu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na dany rok kalendarzowy oraz opiniowanie projektu tego Programu.

2. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielcu

1) za udział w posiedzeniu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielcu przysługuje wynagrodzenie w wysokości 130 zł,

2) podstawą do wypłacenia wynagrodzenia, o którym mowa w punkcie 1 jest lista obecności z poszczególnych posiedzeń Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych potwierdzona przez jej Przewodniczącego,

3) członkowie zespołu pomiarowo - kontrolnego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielcu prowadzący kontrole przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych za każdorazową przeprowadzoną kontrolę w jednym sklepie lub lokalu, potwierdzoną złożeniem protokołu kontroli otrzymują ryczałt w wysokości dwukrotnej diety ustalonej na podstawie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej (aktualnie obowiązującego) w wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

Rozdział 6.
OBSZARY, CELE I DZIAŁANIA PROGRAMU

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu a także przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gmin.

Połączenie tych zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-

2020 w jeden dokument, pozwoli realnie rozdysponować budżet równomiernie według potrzeb w następujących obszarach:

1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków,

2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,

3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,

4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii,

5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13[1] i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,

6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej oraz pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie się ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego (jeżeli dotyczy).

Uwzględniając cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz zadania zmierzające do jego osiągnięcia, określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020 celem działań podejmowanych w Gminie Miejskiej Mielec jest wydłużenie życia mieszkańców w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu poprzez realizację profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i innymi zachowaniami ryzykownymi.

Założenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok są zgodne z zapisami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miejskiej Mielec na lata 2014 – 2021.

Nadrzędnym celem Programu jest rozwijanie i wzmacnianie gminnego systemu przeciwdziałania uzależnieniom od substancji psychoaktywnych oraz przemocy w rodzinie.

Powyższe działania realizowane będą poprzez efektywne wykorzystanie zasobów instytucjonalnych i wybranych inicjatyw lokalnych, w następujących obszarach:

Profilaktyki uniwersalnej – adresowanej do wszystkich mieszkańców Mielca (dzieci, młodzieży i dorosłych), bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

Profilaktyki selektywnej – adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

Profilaktyki wskazującej – adresowanej do grup lub osób, które demonstrują wczesne symptomy problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia; redukcja szkód.

Terapii i rehabilitacji – obejmującej osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem.

Program jest otwarty i ma charakter ramowy. W trakcie realizacji może ulegać modyfikacji i być wzbogacany o nowe treści w zależności od zaistniałych potrzeb. Opisane w nim cele oraz sposoby ich realizacji mają charakter długofalowy.

Dział II.
PLAN REALIZACJI PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Rozdział 1.
ZWIĘKSZANIE DOSTĘPNOŚCI POMOCY TERAPEUTYCZNEJ I REHABILITACYJNEJ DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU I NARKOTYKÓW

ZADANIA:

1. Ponoszenie kosztów utrzymania pomieszczeń w budynku przy ul. Chopina 8 przeznaczonych na realizację działań wynikających z Programu;
2. Realizowanie wybranych usług i programów placówek profilaktyczno – terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych poprzez dofinansowanie zajęć w programie ponadpodstawowym;
3. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielcu – podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem osób uzależnionych, przeprowadzanie rozmów w sprawach osób nadużywających alkoholu oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, dotyczących kierowania na obowiązkowe leczenie odwykowe, kompleksowe opracowanie dokumentacji wymaganej przy kierowaniu wniosków do Sądu Rejonowego w Mielcu (zlecanie do wykonania opinii przez biegłych i wskazanie rodzaju zakładu leczniczego, opłata kosztów sądowych spraw dotyczących poddania się leczeniu odwykowemu);
4. Organizowanie wyjazdów integracyjno – rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin;
5. Wspieranie działalności środowisk wzajemnej pomocy dla osób uzależnionych i członków rodzin osób uzależnionych.

Rozdział 2.
UDZIELANIE RODZINOM, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ PROBLEMY ALKOHOLOWE I NARKOMANII, POMOCY PSYCHOSPOŁECZNEJ I PRAWNEJ, OCHRONA PRZED PRZEMOCĄ W RODZINIE

ZADANIA:

1. Tworzenie zintegrowanego systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Miejskiej Mielec;

1) upowszechnienie standardów interdyscyplinarnej pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

2) opracowanie i publikacja informacji na temat zjawiska przemocy i instytucji udzielających pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy,

3) organizacja i udział w kampaniach i akcjach społecznych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

4) realizacja szkoleń podnoszących kwalifikacje i doskonalących umiejętności poszczególnych służb zajmujących się pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, a także działających w sferze walki z przemocą,

5) opracowanie i realizacja projektów informacyjno – edukacyjnych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie adresowanych do różnych grup społecznych,

6) podejmowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych interwencji wobec rodziny dotkniętej przemocą w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty";

2. Kontynuacja działalności Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wraz z obsługą Telefonu Zaufania;

3. Realizowanie wybranych usług i programów placówek profilaktyczno – terapeutycznych dla rodzin osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych:

1) dofinansowanie programu terapeutycznego dla osób współuzależnionych,

2) dofinansowanie programu terapeutycznego dla DDA (Dorosłych Dzieci Alkoholików);

4. Finansowanie różnych form pomocy dla dzieci, młodzieży oraz rodzin, w których występują problemy w związku z używaniem substancji psychoaktywnych oraz przemocy w rodzinie m. in. poprzez:

1) prowadzenie psychoterapii indywidualnej i rodzinnej,
2) organizację wolnego czasu i wypoczynku w tym finansowanie obozów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży,
3) dofinansowanie programów terapeutycznych dla dzieci i młodzieży.

Rozdział 3.

PROWADZENIE PROFILAKTYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI INFORMACYJNEJ, EDUKACYJNEJ I SZKOLENIOWEJ W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII, W SZCZEGÓLNOŚCI DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W TYM PROWADZENIE POZALEKCYJNYCH ZAJĘĆ SPORTOWYCH, A TAKŻE DZIAŁAŃ NA RZECZ DOŻYWIANIA DZIECI UCZESTNICZĄCYCH W POZALEKCYJNYCH PROGRAMACH OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYCH I SOCJOTERAPEUTYCZNYCH

ZADANIA:

1. Realizacja programów i projektów profilaktycznych dla uczniów mających wpływ na obniżenie poziomu niepożądanych zachowań społecznych, oraz szkoleń dla rodziców, realizowanych w placówkach oświatowych w ramach szkolnych programów profilaktyki; uczenie umiejętności służących zdrowiu i trzeźwemu życiu:

1) organizowanie i finansowanie programów edukacyjno - profilaktycznych w przedszkolach, szkołach podstawowych oraz szkołach średnich mieszczących się na terenie gminy w tym autorskich programów szkolnych i środowiskowych dla dzieci i młodzieży,

2) podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców, których celem jest wspieranie dziecka i przygotowanie go do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych;

2. Realizacja działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu przez rodziny, dzieci i młodzież:

1) inicjowanie działań profilaktycznych w ramach Akcji „Zima w mieście" i „Lato w mieście",

2) organizacja imprez okolicznościowych, wielopokoleniowych wraz z radami osiedli, integrujących mieszkańców miasta Mielca,

3) dofinansowanie działań profilaktycznych skierowanych do podopiecznych placówek wsparcia dziennego,

4) wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych; wspieranie wolontariatu,

5) promocja i wspieranie przedsięwzięć profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży, polegających na organizowaniu imprez i zajęć o charakterze kulturalnym, turystyczno – krajoznawczym, rekreacyjnym i sportowym, realizowanych przez różne podmioty; uczniowskie kluby sportowe, organizacje sportowo – gimnastyczne, placówki oświatowe, parafie, organizacje harcerskie i inne,

6) zakup nagród dla uczestników imprez profilaktycznych, konkursów, zawodów sportowych promujących zdrowy styl życia oraz uwzględniających profilaktykę uzależnień,

7) Podejmowanie działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy wśród grup defaworyzowanych,

8) Systematyczne prowadzenie oddziaływań i/lub realizacja programów/projektów z zakresu promocji zdrowia i aktywności fizycznej z wykorzystaniem strategii profilaktycznych, skierowanych w szczególności do grup/osób prezentujących zachowania problemowe/ryzykowne,

9) współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami pożytku publicznego w zakresie realizacji ww. zadań oraz promowanie ciekawych projektów i inicjatyw społecznych;

3. Edukacja i informacja publiczna:

1) udział w ogólnopolskich, regionalnych i lokalnych kampaniach edukacyjno – profilaktycznych,

2) dofinansowanie m. in. konferencji, szkoleń, kursów w zakresie profilaktyki i problematyki uzależnień dla osób zajmujących się zawodowo terapią i pomocą klientom oraz wybranych grup zawodowych (m. in. pedagogów, nauczycieli, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, policjantów, pracowników socjalnych, pracowników punktu konsultacyjnego, radnych, wychowawców placówek wsparcia dziennego, przedstawicieli organizacji pozarządowych),

3) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych,

4) prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie wiedzy o szkodliwości alkoholu i innych substancji uzależniających oraz dostępnych formach pomocy,

5) zakup specjalistycznych opracowań, czasopism, publikacji,

6) działania na rzecz nietrzeźwych kierowców i bezpieczeństwa w miejscach publicznych,

7) przygotowanie, zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych dotyczących problematyki alkoholowej i narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy domowej;

8) Diagnozowanie i monitorowanie problemów uzależnień na terenie Gminy Miejskiej Mielec.

Rozdział 4.
WSPOMAGANIE DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI, STOWARZYSZEŃ I OSÓB FIZYCZNYCH, SŁUŻĄCYCH ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

ZADANIA:

1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami pożytku publicznego w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień; promowanie ciekawych projektów i inicjatyw społecznych:

1) profilaktyka i praca z grupami ryzyka,

2) przeciwdziałanie uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie,

3) dofinansowanie prowadzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z rodzin wieloproblemowych, głównie z rodzin gdzie występuje problem alkoholowy, przemoc domowa czy niewydolność wychowawcza;

2. Wspomaganie działalności instytucji działających w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień:

3. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13^1 i art. 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

1) współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielcu; Podejmowanie akcji kontrolnych przez upoważnionych członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w stosunku do podmiotów sprzedających i podających napoje alkoholowe pod kątem przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi,

2) podejmowanie interwencji oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym oraz w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych.

Rozdział 5.
KOSZTY ADMINISTRACYJNE

ZADANIA:

1. Koszty administracyjne:
   Koszty administracyjne stanowią wynagrodzenie osobowe wraz z wynagrodzeniem rocznym, pochodnymi od wynagrodzeń, delegacjami oraz szkoleniami pracowników realizujących zadania w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

Rozdział 6.
OCENA REALIZACJI ZADAŃ

1. **Ocena realizacji zadań określonych w rozdziale 1-6 badana będzie za pomocą następujących wskaźników:**

1) liczba pacjentów zgłaszających się do placówek profilaktyczno – terapeutycznych uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych uczestniczących w programie ponadpodstawowym,

2) liczba osób wezwanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielcu na rozmowy interwencyjno-motywacyjne,

3) liczba wniosków skierowanych do sądu w sprawie zastosowania obowiązku leczenia odwykowego,

4) liczba dzieci uczęszczających do placówek wsparcia dziennego działających na terenie Gminy Miejskiej Mielec,

5) liczba dzieci, młodzieży i dorosłych uczestniczących w programach edukacyjno – profilaktycznych,

6) liczba porad udzielonych w Punkcie Konsultacyjnym ds. Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,

7) liczba ogólnopolskich, regionalnych i lokalnych kampaniach edukacyjno – profilaktycznych, których uczestnikiem jest Gmina Miejska Mielec,

8) liczba uczestników szkoleń, kursów i warsztatów podnoszących swoje kwalifikacje zawodowe,

9) liczba podmiotów współpracujących w ramach realizacji Programu,

10) liczby osób korzystających z oferty Centrum Integracji Społecznej,

11) liczba organizacji pozarządowych i instytucji wspartych finansowo i rzeczowo przy realizacji zadań Programu,

12) liczba interwencji podejmowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec rodziny dotkniętej przemocą w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”,

13) liczba podejmowanych działań zmierzających do wszczęcia postępowania w związku z naruszeniem art. 13^1 i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

ŚRODKI PRZEWIDZIANE NA REALIZACJĘ PROGRAMU – 1 482 052,68 zł

Całkowity koszt przeciwdziałania Alkoholizmowi – 1 202 955,68 zł

Całkowity koszt Przeciwdziałania Narkomanii – 279 097 zł

SPIS TABEL

Tabela 1. Spożycie alkoholu w litrach na jednego mieszkańca. 6
Tabela 2. Używanie środków psychoaktywnych przez kogoś ze swoich rówieśników w ciągu ostatnich 12 miesięcy w grupie: klasa V-VI. 9
Tabela 3. Używanie środków psychoaktywnych przez kogoś ze swoich rówieśników w ciągu ostatnich 12 miesięcy w grupie: klasa VII-VIII. 9
Tabela 4. Używanie środków psychoaktywnych w ciągu ostatnich 12 miesięcy w grupie: klasa V-VI. 10
Tabela 5. Używanie środków psychoaktywnych w ciągu ostatnich 12 miesięcy w grupie: klasa VII-VIII. 10
Tabela 6. Liczba udzielonych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w Mielcu. 11
Tabela 7. Dane statystyczne z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mielcu. 12
Tabela 8. Dane statystyczne z Ośrodka Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Mielcu. 13
Tabela 9. Dane statystyczne z Komendy Powiatowej Policji w Mielcu. 14
Tabela 10. Dane statystyczne z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. 15

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Litry czystego alkoholu na mieszkańca (15+). 5
Wykres 2. Spożycie alkoholu w litrach na jednego mieszkańca. 6
Wykres 3. Wypadki drogowe z udziałem użytkowników dróg będących pod działaniem alkoholu w latach 2009–2018. 7
Wykres 4. Działania podejmowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielcu. 12
Wykres 5. Uzależnieni zarejestrowani ogółem. 13
Wykres 6. Liczba wniosków skierowanych do Sądu o ukaranie za prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu lub w stanie nietrzeźwości. 14
Wykres 7. Liczba spraw dotyczących problematyki nadużywania alkoholu przez mieszkańców Gminy Miejskiej Mielec, którymi zajmowała się GKRPA w Mielcu. 15
Wykres 8. Liczba osób, z którymi zostały przeprowadzone rozmowy interwencyjno - motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu. 16